

Uwaga!
To jest fragment
artykułu

Bezpieczeństwo i higiena w szkołach

Ewa Norkowska

Po wielu miesiącach oczekiwań Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowało nowelizację *Rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*. Które z planowanych wcześniej zmian weszły w życie i ile czasu mają dyrektorzy na dostosowanie funkcjonowania placówek do nowych przepisów?

Szczegółowe zadania i obowiązki placówki oświatowej w zakresie bezpieczeństwa zostały określone w *Rozporządzeniu MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*. W związku ze zmieniającymi się warunkami pracy w szkołach oraz przepisami krajowymi i unijnymi *Rozporządzenie* było kilkakrotnie nowelizowane – w 2009, 2011 i 2018 r. Ostatnie modyfikacje wprowadziło *Rozporządzenie MEN z dnia 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach*. Przepisy *Rozporządzenia* pogrupowane są w pięć rozdziałów: przepisy ogólne; warsztaty, laboratoria, pracownie oraz stanowiska praktycznej nauki zawodu; wychowanie fizyczne, sport i turystyka; wypadki osób pozostających pod opieką szkoły i placówki, przepisy końcowe. W *Rozporządzeniu* znajdujemy zapisy dotyczące:

- ▶ obowiązków dyrektora szkoły w zakresie: zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole, a także w czasie zajęć organizowanych poza nią; prowadzenia kontroli zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów należących do szkoły, sprzętu oraz sporządzania dokumentacji pokontrolnej; zawieszenia zajęć szkolnych na czas oznaczony, w przypadkach określonych w projekcie; zapewnienia przeszkolenia nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy; zapewnienia uczniom

właściwego wyposażenia, nadzoru i bezpiecznych warunków pracy na rzecz szkoły i środowiska; powiadamiania właściwych osób i organów o wystąpieniu wypadku; czynności związanych z wystąpieniem wypadku, w tym zabezpieczenia miejsca, powołania zespołu, prowadzenia rejestru, ewaluacji przyczyn wypadków,

- ▶ warunków techniczno-organizacyjnych związanych z ewakuacją osób,
- ▶ ogólnych wytycznych bezpieczeństwa podczas prowadzenia prac remontowych, instalacyjnych oraz naprawczych,
- ▶ wymogów technicznych, jakie musi spełniać szkoła w zakresie: nawierzchni, instalacji, oświetlenia, szlaków komunikacyjnych, ogrodzenia, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, sieci wodociągowej, schodów, wentylacji i ogrzewania, sprzętów, w tym warunków w kuchni i jadalni,
- ▶ oznakowania i zabezpieczania miejsc pracy i pomieszczeń, do których dostęp jest wzbroniony dla osób nieuprawnionych,
- ▶ warunków prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, sportu i turystyki i organizowania zajęć, imprez i wycieczek, w tym zapewnienia opieki, dostosowania stopnia trudności i intensywności do aktualnej sprawności i wydolności uczniów, prawidłowego zabezpieczenia sprzętów i urządzeń do ćwiczeń,
- ▶ szczegółowych rozwiązań w sytuacji wypadków osób pozostających pod opieką szkoły, w tym obowiązku udzielenia pierwszej pomocy, procedury postępowania powypadkowego, składu i obowiązków zespołu powypadkowego,

- ▶ uprawnienia organu prowadzącego szkołę do zawieszenia zajęć na czas oznaczony.

W załącznikach do *Rozporządzenia* zostały określone wzory protokołu powypadkowego oraz rejestru wypadków.

ZMIANY WPROWADZONE ROZPORZĄDZENIEM Z 2018 R.

Obowiązek rejestrowania wyjść uczniów (§ 2a ust. 1 i 2)

Rejestr wyjść grupowych uczniów, które nie są wycieczkami, będzie prowadzony przez dyrektora szkoły lub placówki. Rejestr ma zawierać: datę, miejsce i godzinę wyjścia lub zbiórki uczniów, cel lub program wyjazdu, miejsce i godzinę powrotu, imiona i nazwiska opiekunów, liczbę uczniów oraz podpisy opiekunów i dyrektora. Do prowadzenia rejestru dyrektor może upoważnić inną osobę. Do wycieczek szkolnych nadal stosuje się kartę wycieczki, określoną w § 6 *Rozporządzenia MEN z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki*.

Równomierne obciążenie uczniów (§ 4)

Rozporządzenie wprowadziło obowiązek uwzględnienia w planie zajęć dydaktyczno-wychowawczych równomiernego obciążenia uczniów w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowania zajęć oraz możliwości psychofizycznych uczniów do podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego. Według Głównego Inspektoratu Sanitarnego uczniowie powinni mieć równomiernie rozłożone zajęcia, nie więcej niż sześć-siedem godzin dziennie.

Miejsce na podręczniki i przybory szkolne (§ 4a)

Nowelizacja nałożyła na dyrektora szkoły obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych. Rozwiązanie to powinno spowodować skuteczniejsze egzekwowanie praw ucznia i ograniczyć problemy z nadmiernym obciążeniem układu mięśniowo-szkieletowego, negatywnie wpływającym na rozwój dziecka.

Remonty i prace naprawcze (§ 6 ust. 3 i 4)

W przypadku konieczności przeprowadzenia prac remontowych, naprawczych lub instalacyjnych w czasie funkcjonowania szkoły lub placówki prace te prowadzi się z zastosowaniem szczególnych środków ostrożności. Organizuje się je w sposób nienarażający osób pozostających pod opieką szkoły lub placówki. Miejsca, gdzie są prowadzone prace remontowe, naprawcze i instalacyjne, należy zabezpieczyć przed dostępem osób nieuprawnionych, w szczególności uczniów.

Oczyszczanie przejść ze śniegu i lodu (§ 7 ust. 5)

Przejścia na terenie szkoły powinny być oczyszczone ze śniegu i lodu oraz zabezpieczone przed poślizgiem.

Spożywanie posiłków przez uczniów (§ 10 ust. 3)

Rozporządzenie dookreśliło warunki, jakie muszą spełniać jadalnie i miejsca, gdzie uczniowie spożywają posiłki. Pomieszczenia te mają umożliwiać im bezpieczne i higieniczne ich spożywanie.

Długość przerw międzylekcyjnych (§ 14 ust. 3)

Dyrektor szkoły ma obowiązek zasięgnięcia opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego w sprawie długości przerw międzylekcyjnych. Szkoła powinna mieć możliwość uwzględnienia w organizacji pracy swojej specyfiki oraz potrzeb uczniów, w tym umożliwiać im spożycie posiłków.

Zawieszenie zajęć (§ 18 ust. 3)

Organ prowadzący lub dyrektor szkoły mają obowiązek informowania organu nadzoru pedagogicznego o zawieszeniu zajęć z powodu nieodpowiedniej temperatury lub wystąpienia zdarzeń, które mogą zagrazić zdrowiu uczniów.

Apteczki w świetlicy szkolnej (§ 20)

Pomieszczenia szkoły, w szczególności pokój nauczycielski, laboratoria, pracownie, warsztaty szkolne, pokój wychowania fizycznego, pokój kierownika internatu oraz kuchnię wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielenia pierwszej pomocy i instrukcję o zasadach pierwszej pomocy. Katalog miejsc uzupełniony został o świetlicę szkolną.

Szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy (§ 21)

Rozszerzona została grupa osób, które powinny odbyć szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy. W celu zwiększenia bezpieczeństwa dzieci podczas pobytu w szkole, także pozostali jej pracownicy powinni być przygotowani do udzielania pierwszej pomocy. W sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia największe znaczenie ma czas udzielenia poszkodowanemu pomocy, dlatego tak istotne jest, by każdy z pracowników, który znajdzie się najbliżej osoby potrzebującej pomocy, umiał zareagować w danej sytuacji.

